

Anna Helle & Kaisa Kurikka

Avain jatkaa monipuolisen kirjallisuudentutkimuksen julkaisukanavana

Hyvät *Avaimen* lukijat! Me allekirjoittaneet toimimme tulevat kaksi vuotta tämän lehden päätoimittajina, joten aloitamme linjaamalla lyhyesti näkemyksiämme lehden lähitulevaisuudesta. Haluamme jatkaa *Avaimen* perinteitä korkeatasoisena tieteellisenä julkaisuna, joka tarjoaa arenan kirjallisuutta ja kirjallisuudentutkimusta koskevalle ajatustenvaihdolle. Tavoitteenamme on antaa tilaa suomalaisen kirjallisuudentutkimuksen moniäänisyydelle ja tehdä osaltamme näkyväksi sitä, kuinka tasokasta ja kiinnostavaa tutkimusta yliopistoissamme (ja osin myös niiden ulkopuolella) tehdään. Julkaisemme vertaisarvioituja artikkeleita eri tutkijanuran vaiheissa olevilta tutkijoilta, ja aiheet voivat vaihdella suurestikin tutkijoiden omien kiinnostuksenkohteiden mukaan. Julkaisukielemme ovat suomi ja ruotsi. Tarjotkaa siis jatkossakin artikkeleita tutkimusaiheistanne! Artikkelien ohella toivomme teidän kirjoittavan esseitä, katsauksia, kirjarvosteluita, konferensikertomuksia sekä haastatteluja.

Vuoden 2017 aikana *Avaimen* julkaisuprosessiin ja -käytäntöihin tulee joitakin muutoksia. Vastaisuudessa teemattomiin numeroihin valitaan artikkelit käsikirjoitusten perusteella. Vieraillevien päätoimittajien toimittamaan teemanumeroon voi jatkossakin ehdottaa artikkeleita lyhyellä abstraktilla. Näistä muutoksista tiedotamme *Avaimen* kotisivuilla ja Kirjallisuudentutkijain Seuran sähköpostilistalla tarkemmin.

Aloitamme tässä *Avaimen* numerossa myös uuden juttusarjan, jossa suomalaiset kirjallisuus-oppiaineet esittäytyvät kukin vuorollaan. Tarkoituksena on tehdä oppiaineita paremmin tunnetuiksi lukijoille. Vaikka kaikki oppiaineet keskittyvät kirjallisuuteen, eri oppiaineiden välillä on suuriakin näkökulma- ja painotuseroja. Lisäksi tutkimuskohteet eroavat toisistaan paitsi yleisen ja kotimaisen kirjallisuuden osalta myös yksittäisten oppiaineiden välillä. Tässä numerossa esittäytyvät omat oppiaineemme Kirjallisuus Jyväskylän yliopistossa ja Kotimainen kirjallisuus Turun yliopistossa.

Vuoden 2016 ensimmäisessä numerossa näkyy *Avaimen* monialaisuus, jonka toivomme kannustavan teitä tarjoamaan meille artikkeleita mitä erilaisimmista aiheista. Jatkossa saatamme toki muodostaa tarjotuista artikkeleista myös väljästi temaattisia kokonaisuuksia, mutta teemme näin meille tarjotun materiaalin ehdoilla. Teemattomien numeroiden lisäksi *Avain* julkaisee kerran vuodessa teemanumeron, jonka toimittavat vieraillevat päätoimittajat.

Kuten käsillä oleva lehti osoittaa, suomalainen kirjallisuudentutkimus vuonna 2016 tarttuu mitä moninaisimpiin aiheisiin. Se voi tutkia sarjakuvaa ja siirtolaisromania,

pureutua kokeellisen romaanin saloihin tai pohtia kirjallisuutta postkoloniaalisesta näkökulmasta. Leena Romu kehittää artikkelissaan genrekohtaisia välineitä sarjakuvan tarkastelemiseen kokemuksellisuuden kautta. Vesa Kyllönen puolestaan lukee artikkelissaan Jaakko Yli-Juonikkaan *Neuromaania* osana metafyyysisen salapoliisikertomuksen perinnettä. Elsi Hyttinen tarkastelee suomalaisia 1910-luvun Amerikan-siirtolaisuutta käsitteleviä kertomuksia mahdollisuutena kuvitella toisenlaista suomalaisuutta, ja hänen näkökulmansa aiheeseen on transnationaalinen. Salla Rahikkala pureutuu tilallisuuden kokemuksiin Zadie Smithin *White Teeth* -romaanissa kirjoittaen esiin paikantumisen ja paikantamisen sukupuoleen ja etnisyyteen liittyviä kytköksiä.

Markku Lehtimäen essee käsittelee suhteellisen uutta kirjallisuudentutkimuksen “metamallia”, niin sanottua biokulttuurista teoriaa, suhteuttaen sitä esimerkiksi uus-materialismiin ja posthumanismiin. Jarkko Oraharjun katsaus puolestaan esittelee muistitutkimusta ja kytkee sen Raija Siekkisen lyhytproosaan. Sanna Karkulehdon ja Tommi Kakon arvostelut vievät niin naiseuden kuin kauhukirjallisuudenkin pariin. Hanna Lahdenperä kirjaa vaikutelmiaan elokuussa 2015 Irlannissa järjestetystä European Network for Comparative Studies -verkoston konferenssista. Verkoston seuraava konferenssi järjestetään Helsingin yliopistossa elokuussa 2017, ja *Avaimen* kustantaja Kirjallisuudentutkijain Seura on mukana järjestämässä tapahtumaa.

Nykyhallituksen toimet synnyttävät yliopistoissa epävarmuutta tulevaisuudesta, ja ne tulevat samalla luoneeksi koulutus- ja tutkimuskielteisiä mielikuvia. Yliopistoja ajetaan ahtaalle, ja tämän tuntevat nahoissaan niin tutkijat ja opettajat kuin opiskelijatkin. Uhkakuvien maalaamisen sijaan haluamme kuitenkin korostaa, että suomalainen kirjallisuudentutkimus voi olosuhteisiin nähden oikein hyvin. Tämän päivän suomalainen kirjallisuudentutkimus on ehkä monipuolisempaa kuin koskaan aikaisemmin, ja sitä tehdään yliopistoissa eri puolilla Suomea. *Avain* haluaa omalta osaltaan ylläpitää ja vahvistaa kirjallisuudentutkimuksen rikasta kenttää ja tarjota houkuttelevan kanavan tutkimuksen julkaisemiselle kotimaisilla kielillä.

Anna Helle

FT, yliopistotutkija (ma.)

Kirjallisuus, Taiteiden ja kulttuurin tutkimuksen laitos, Jyväskylän yliopisto

Kaisa Kurikka

FT, dos., tutkija

Kotimainen kirjallisuus, Historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos,

Turun yliopisto